

ปัญหาการเรียกค่ารักษาพยาบาลเพื่อละเมิดของผู้ประสบภัยในสัญญาประกันภัยรถยนต์ Problems of Medical Treatment Service Claim for Wrongful Acts of the Victims on Motor Vehicle Contract

สัจญาณ โสมเกษตรินทร์*

Sajayarn Somketarin

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการนำเสนอผลงานวิจัยปัญหาการเรียกค่ารักษาพยาบาลเพื่อละเมิดของผู้ประสบภัยในสัญญาประกันภัยรถยนต์ จากการศึกษพบว่า บริษัทรับประกันภัยรถยนต์มักปฏิเสธการจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้แก่ผู้ประสบภัย หากผู้ประสบภัยได้ใช้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลจากกรมธรรม์ประกันภัยอุบัติเหตุ หรือจากสวัสดิการข้าราชการและลูกจ้างประจำ หรือจากสำนักงานประกันสังคม และมาเรียกค่ารักษาพยาบาลอีกครั้งจากบริษัทรับประกันภัยรถยนต์ โดยบริษัทจะอ้างว่าจ่ายตามความเสียหายที่แท้จริง เมื่อผู้ประสบภัยได้รับค่ารักษาพยาบาลทางอื่นมาแล้วความเสียหายย่อมหมดไป และสวัสดิการหรือสิทธิที่ผู้ประสบภัยใช้ในการเบิกค่ารักษาพยาบาลสามารถเรียกคืนค่ารักษาพยาบาลจากบริษัทรับประกันภัยรถยนต์ เพื่อไม่ให้บริษัทรับประกันภัยรถยนต์ปฏิเสธการจ่ายค่ารักษาพยาบาลจึงเสนอแนะให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยกำหนดเงื่อนไขในสัญญาประกันภัยรถยนต์ ระบุให้ทางบริษัทรับประกันภัยรถยนต์จะต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลเพื่อละเมิดให้แก่ผู้ประสบภัย แต่ผู้ประสบภัยต้องมีหนังสือรับรองจาก บริษัทรับประกันภัยอุบัติเหตุ กรมบัญชีกลาง สำนักงานประกันสังคม ว่าจะไม่มีการไล่เบี้ยเรียกคืนค่ารักษาพยาบาลจากบริษัทรับประกันภัยรถยนต์

คำสำคัญ : ผู้ประสบภัย / ละเมิด / ค่ารักษาพยาบาล / สัญญาประกันภัยรถยนต์

ABSTRACT

This article is a presentation of the research study on the problem of claims for wrongful act of the victims on motor car insurance contract. Based on the study it was found that the motor car insurance companies often deny to pay the medical treatment service to the victims if the victims have exercised the right to make reimbursement from accident insurance policy or from the civil servant and permanent employment or social insurance office welfare and are present to make claim on the medical treatment service again from the motor car insurance company to which the insurance company will excuse that the payment will be made according to the virtual injury/damage. Since the victims have received the medical treatment service otherwise the injury/damage should have been extinguished and the welfare or the rights exercised by the victims on the reimbursement of the medical treatment service can be reclaimed from the motor car insurance company. To prevent the motor car insurance company to deny the payment of the medical treatment service it suggests that the Insurance Commission should stipulate the conditions in the motor car insurance contract specifying the motor car insurance company to pay the medical treatment service on wrongful act to the victims, but the victims must have a letter from the insurance company of the accident, the Comptroller General's Department, the social insurance office, saying that there will be no recourse to reclaim the medical treatment services back from the motor car insurance company.

Keywords : Victims / Medical Treatment / Wrongful Acts / Motor Vehicle Contract

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประกันภัยรถยนต์แบ่งเป็นประกันภัยภาคบังคับและประกันภัยภาคสมัครใจ โดยการประกันภัยภาคบังคับเกิดจากรัฐบาลเห็นความสำคัญต่อความเสียหายในชีวิต ร่างกาย อนามัยของผู้ประสบภัยจากรถจึงได้ตราพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 ขึ้นใช้บังคับโดยให้รถทุกคันที่ขับเคลื่อนบนท้องถนนต้องทำประกันภัย หากไม่ทำประกันภัยจะมีโทษปรับตามกฎหมาย อีกทั้งมีการนำหลักการชดเชยค่าสินไหมทดแทนที่ไม่ต้องพิสูจน์ความผิดมาใช้บังคับเพื่อให้ผู้ประสบภัยจากรถได้รับการช่วยเหลืออย่างทันท่วงที ส่วนการประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจเป็นการทำโดยความสมัครใจของผู้เอาประกันภัย โดยมีให้เลือกซื้อทั้งการคุ้มครองความเสียหายต่อรถยนต์ การคุ้มครองรถยนต์สูญหายไฟไหม้ และการคุ้มครองความรับผิดต่อบุคคลภายนอกเนื่องจากธุรกิจประกันภัยรถยนต์เกี่ยวข้องกับผู้ใช้รถใช้ถนนจำนวนมาก สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) จึงได้เข้ามากำกับดูแลและอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 ออกคำสั่งให้แบบเงื่อนไขกรมธรรม์คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ภาคบังคับ) และกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ (ภาคสมัครใจ) ต้องเป็นไปตามที่นายทะเบียนกำหนด ทั้งออกคำสั่งให้ใช้คู่มือตีความกรมธรรม์คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ คู่มือตีความกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ประสบภัยและผู้เอาประกันภัย และให้เงื่อนไขกรมธรรม์ประกันภัยของทุกบริษัทรับประกันภัยรถยนต์ปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน

ภายหลังการเกิดอุบัติเหตุจากการใช้รถ หากผู้เอาประกันภัยเป็นฝ่ายก่อความเสียหายและต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย บริษัทรับประกันภัยรถยนต์จะต้องร่วมรับผิดชอบผู้ประสบภัยหรือผู้ที่ได้รับความเสียหายตามสัญญาประกันภัยรถยนต์ในการคุ้มครองความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก ซึ่งเป็นการประกันภัยค่าทุนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 887 วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “อันว่าประกันภัยค่านั้น คือ สัญญาประกันภัยซึ่งผู้รับประกันภัยตกลงว่าจะใช้ค่าสินไหมทดแทนในนามของผู้เอาประกันภัยเพื่อความวินาศภัยอันเกิดขึ้นแก่บุคคลอีกคนหนึ่ง และซึ่งผู้เอาประกันภัยจะต้องรับผิดชอบ” แต่จากการศึกษาของผู้เขียนพบว่า บริษัทรับประกันภัยรถยนต์มักปฏิเสธการจ่ายค่ารักษาพยาบาลเพื่อละเมิดให้แก่ผู้ประสบภัย กรณีผู้ประสบภัยใช้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลจากกรมธรรม์ประกันภัยอุบัติเหตุ หรือสวัสดิการของข้าราชการและลูกจ้างประจำ หรือสำนักงานประกันสังคม ก่อนที่จะมีการเรียกค่ารักษาพยาบาลจากบริษัทรับประกันภัยรถยนต์ โดยบริษัทรับประกันภัยรถยนต์จะอ้างว่าจ่ายตามความเสียหายที่แท้จริง เมื่อผู้ประสบภัยใช้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลจากทางอื่นแล้วจึงไม่มีความเสียหาย และสวัสดิการหรือสิทธิที่ผู้ประสบภัยใช้ในการเบิกค่ารักษาพยาบาลสามารถเรียกคืนค่ารักษาพยาบาลจากบริษัทรับประกันภัยรถยนต์ได้ แต่จากแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาให้ผู้ประสบภัยมีสิทธิเรียกร้องค่ารักษาพยาบาลจากผู้ทำละเมิดได้อีกครั้ง แม้ผู้ประสบภัยจะใช้สิทธิหรือสวัสดิการในการรักษาพยาบาลทางอื่นมาแล้ว เนื่องจากเป็นสิทธิเฉพาะบุคคลไม่เกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ทำละเมิด แต่ต้องพิจารณาว่าสวัสดิการหรือสิทธิมีวิธีการเรียกคืนค่ารักษาพยาบาลจากผู้ทำละเมิดหรือไม่

การปฏิเสธของบริษัทรับประกันภัยเกิดจากปัญหาความไม่ชัดเจนของการคุ้มครองความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกในการจ่ายค่ารักษาพยาบาลเพื่อละเมิดให้แก่ผู้ประสบภัย ปัญหาการนำหลักข้อใช้ตามความเสียหายที่แท้จริงมาใช้กับการจ่ายค่ารักษาพยาบาลเพื่อละเมิดให้แก่ผู้ประสบภัย และปัญหาปราศจากหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายค่ารักษาพยาบาลเพื่อละเมิด กรณีที่ผู้ประสบภัยได้รับค่ารักษาพยาบาลทางอื่นมาก่อนและมาเรียกจากบริษัทรับประกันภัยรถยนต์ จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นที่มาของการศึกษาวิจัย ซึ่งผู้เขียนมีความประสงค์ที่จะศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหากรณีบริษัทรับประกันภัยรถยนต์ปฏิเสธการจ่ายค่ารักษาพยาบาลเพื่อละเมิดให้แก่ผู้ประสบภัย กรณีผู้ประสบภัยใช้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลจากกรมธรรม์ประกันภัยอุบัติเหตุ หรือจากสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลของข้าราชการและลูกจ้างประจำ หรือจากสำนักงานประกันสังคม ก่อนที่จะมีการเรียกค่ารักษาพยาบาลจากบริษัทรับประกันภัยรถยนต์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวความคิดและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการเรียกค่ารักษาพยาบาลเพื่อละเมิดของผู้ประสบภัยในสัญญาประกันภัยรถยนต์ของกฎหมายไทยกับต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาสิทธิและหน้าที่ของบริษัทรับประกันภัยรถยนต์ สิทธิของผู้ประสบภัย รวมทั้งเงื่อนไขการจ่ายค่ารักษาพยาบาลของสัญญาประกันภัยรถยนต์ของประเทศไทยกับต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหาการเรียกค่ารักษาพยาบาลเพื่อละเมิดของผู้ประสบภัยในสัญญาประกันภัยรถยนต์
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการเรียกค่ารักษาพยาบาลเพื่อละเมิดของผู้ประสบภัยในสัญญาประกันภัยรถยนต์

สมมติฐานการวิจัย

แม้การประกันภัยรถยนต์จะอยู่ในการกำกับดูแลของภาครัฐโดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมแบบ ข้อความ และเงื่อนไขของกรมธรรม์ประกันภัย

รวมทั้งคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประชาชนด้านประกันภัย แต่มาตรการทางกฎหมายในการจ่ายค่ารักษาพยาบาลเพื่อละเมิดยังมีข้อบกพร่อง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการแก้ไขกฎหมายและปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ประสบภัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการศึกษานี้ กระทำโดยการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาเอกสารต่างๆ เช่น กฎหมาย ตำรา วิทยานิพนธ์ และบทความทางวิชาการ พระราชบัญญัติ คำพิพากษาของศาลฎีกา ประกาศ คำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยรถยนต์และการจ่ายค่ารักษาพยาบาล ทั้งที่เป็นเอกสารภาษาไทยและต่างประเทศ รวมถึงการค้นคว้าข้อมูลทาง Internet เพื่อที่จะได้รวบรวมข้อมูลให้เป็นระบบเพื่อศึกษาและประมวลเป็นข้อเสนอแนะต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. ปัญหาความไม่ชัดเจนของการคุ้มครองความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกในการจ่ายค่ารักษาพยาบาลเพื่อละเมิดให้แก่ผู้ประสบภัย โดยกรมธรรม์คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ(ภาคบังคับ)และกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์(ภาคสมัครใจ) จะมีการคุ้มครองความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก ซึ่งเงื่อนไขและข้อยกเว้นในการจ่ายค่ารักษาพยาบาลทั้งสองกรมธรรม์ประกันภัยจะต้องเป็นไปตามที่เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยกำหนดตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 และมีการออกคู่มือตีความกรมธรรม์ประกันภัย เพื่อป้องกันปัญหาการตีความและให้ทุกบริษัทรับประกันภัยรถยนต์ปฏิบัติตามในแนวทางเดียวกัน แต่ไม่ได้กำหนดให้ชัดเจนว่าบริษัทรับประกันภัยรถยนต์จะต้องรับผิดชอบจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้แก่ผู้ประสบภัยหรือไม่ หากผู้ประสบภัยไปเบิกค่ารักษาพยาบาลจากกรมธรรม์ประกันภัยอุบัติเหตุ หรือจากสวัสดิการของข้าราชการและลูกจ้างประจำ หรือจากสำนักงานประกันสังคม และมาเรียกร้องค่ารักษาพยาบาลจากบริษัทรับประกันภัยรถยนต์อีกครั้ง เป็นเหตุให้บริษัทรับประกันภัยรถยนต์มักจะปฏิเสธการจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้ผู้ประสบภัย ซึ่งส่วนใหญ่บริษัทรับประกันภัยรถยนต์จะพิจารณาการจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้แก่ผู้ประสบภัยตามที่ผู้ประสบภัยได้จ่ายจริง แต่จากแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาในความรับผิดชอบทางละเมิดผู้เอาประกันภัยรถยนต์ยังต้องรับผิดชอบจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้แก่ผู้ประสบภัยอีกครั้ง แม้ผู้ประสบภัยจะใช้สวัสดิการหรือสิทธิในค่ารักษาพยาบาลทางอื่น จะเห็นได้จากคำพิพากษา ดังต่อไปนี้

1) กรณีใช้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลจากสวัสดิการของข้าราชการและลูกจ้างประจำ คือ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5608/2530 “ค่ารักษาพยาบาลอันเป็นค่าเสียหายฐานละเมิดนั้น แม้ทางราชการจะจ่ายแทนโจทก์ไปแล้วก็ตาม แต่ไม่เกี่ยวกับความรับผิดชอบของจำเลย โจทก์จึงยังมีสิทธิเรียกร้องเอาจากจำเลย ผู้ต้องรับผิดชอบละเมิดได้”

2) กรณีใช้ประกันภัยอุบัติเหตุ คือ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1027/2537 “แม้บริษัทประกันภัยที่โจทก์เอาประกันภัยไว้จะเป็นผู้จ่ายค่ารักษาพยาบาลให้แก่โจทก์ไปแล้ว อันเป็นสิทธิของโจทก์ที่เกิดขึ้นโดยอาศัยสัญญาประกันภัย แต่โจทก์ก็ยังมีสิทธิเรียกเอาค่ารักษาพยาบาลจากจำเลยได้อีกเพราะจำเลยมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในมูลละเมิดที่ได้กระทำต่อโจทก์”

3) กรณีใช้สิทธิเบิกจากสำนักงานประกันสังคม คือ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5128/2546 “เงินที่โจทก์ได้รับจากสำนักงานประกันสังคมเป็นค่าทดแทนที่โจทก์พึงมีสิทธิได้รับตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 เป็นการจ่ายเงินเพื่อคุ้มครองแรงงานไม่ใช่ค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิด โจทก์จึงมีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทน จำเลยไม่อาจอ้างค่าทดแทนที่โจทก์พึงมีสิทธิได้รับดังกล่าวมาเพื่อขอลดหย่อนได้”

จากการศึกษาแนวคิดและหลักเกณฑ์ของต่างประเทศเกี่ยวกับการจ่ายค่ารักษายาบาลเพื่อละเมิดพบว่า ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีการสร้าง “กฎของแหล่งเงินและแหล่งประกัน” เพื่อป้องกันไม่ให้จำเลยได้รับประโยชน์จากสิทธิส่วนบุคคลหรือประกันภัย อันเป็นวิธีที่ยังไม่ให้มีการเพิ่มจำนวนการกระทำผิดของจำเลย ในประเทศอังกฤษ การพิจารณาจ่ายค่ารักษายาบาลของศาลจะคำนึงถึงนโยบายสาธารณะ ซึ่งเป็นการปรามไม่ให้มีการกระทำผิด การชดเชยค่าเสียหายเป็นการชดเชยและลงโทษจำเลย ผู้ประสบภัยจึงเรียกค่ารักษายาบาลจากจำเลยได้อีกครั้ง ส่วนในประเทศญี่ปุ่น หากค่ารักษายาบาลเป็นการจ่ายจากสิทธิส่วนบุคคลหรือประกันภัยส่วนบุคคลของโจทก์ จำเลยยังต้องรับผิดชอบจ่ายค่ารักษายาบาลให้แก่โจทก์ ซึ่งทั้งสามประเทศก็ได้ให้บริษัทรับประกันภัยรถยนต์ต้องร่วมรับผิดชอบด้วย แต่ประเทศไทยยังขาดความชัดเจนเป็นเหตุให้บริษัทรับประกันภัยรถยนต์มักปฏิเสธการจ่ายค่ารักษายาบาลให้แก่ผู้ประสบภัย ซึ่งบริษัทรับประกันภัยรถยนต์อาจพิจารณาว่าการที่ศาลให้ชดเชยค่ารักษายาบาลเกินกว่าความเสียหายที่แท้จริงเปรียบเหมือนการลงโทษจำเลย ซึ่งเป็นเรื่องของนโยบายสาธารณะ อันเป็นการป้องกันและยับยั้งไม่ให้เกิดการทำความผิดเพิ่มมากขึ้นในอนาคต ซึ่งแตกต่างจากหลักการประกันภัยที่จ่ายตามความเสียหายที่แท้จริง ดังนั้น บริษัทไม่ต้องรับผิดชอบจ่ายค่ารักษายาบาลด้วย

2. ปัญหาการนำหลักชดเชยตามความเสียหายที่แท้จริงมาใช้กับการจ่ายค่ารักษายาบาลเพื่อละเมิดให้แก่ผู้ประสบภัย โดยหลักการชดเชยค่าเสียหายตามความเสียหายที่แท้จริงของการประกันภัยเป็นข้อกำหนดมิให้ผู้เอาประกันภัย หรือผู้รับประกันภัยได้รับกำไรจากการเกิดวินาศภัยตามสัญญาประกันภัย การชดเชยค่าเสียหายตามความเป็นจริงนี้ยึดหลักปฏิบัติเพื่อให้ผู้เอาประกันภัยกลับคืนสู่สถานะเดิมเหมือนเมื่อก่อนเกิดวินาศภัย (Supavech, U., 2008, p.89) โดยประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีจ่าย และระยะเวลาการจ่ายค่าสินไหมทดแทน นอกเหนือจากค่าเสียหายเบื้องต้น ที่ใช้ในการควบคุมบริษัทรับประกันภัยรถยนต์ในการจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ประสบภัย กำหนดให้บริษัทจ่ายตามความเสียหายที่แท้จริง และในการเบิกค่ารักษายาบาลให้ใช้ ใบเสร็จรับเงินจากโรงพยาบาลและใบรับรองแพทย์ จากประกาศกระทรวงพาณิชย์เท่ากันว่า หากผู้ประสบภัยใช้ต้นฉบับใบเสร็จรับเงินจากโรงพยาบาลและใบรับรองแพทย์มาเบิกค่ารักษายาบาลจากกรมธรรม์ประกันภัยอุบัติเหตุ สวัสดิการข้าราชการและลูกจ้างประจำ หรือสำนักงานประกันสังคม ก็สามารถนำสำเนาหลักฐานดังกล่าวข้างต้นมาเรียกร้องให้บริษัทรับประกันภัยรถยนต์ชดเชยค่ารักษายาบาลได้อีก การที่ประกาศกระทรวงพาณิชย์กำหนดเช่นนี้จะทำให้บริษัทรับประกันภัยรถยนต์ปฏิเสธการจ่ายค่ารักษายาบาลให้แก่ผู้ประสบภัย

นอกจากนี้ประเทศไทยได้นำหลักการประกันภัยในเรื่องการชดเชยค่าเสียหายที่แท้จริงมาบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 877 วรรคหนึ่ง (1) และศาลฎีกาได้นำมาใช้ในคำพิพากษาฎีกาที่ 4888/2558 “จำเลยที่ 1 เป็นผู้ทำละเมิดต่อโจทก์และเป็นผู้เอาประกันภัยโดยทำสัญญาประกันภัยค้ำจุนกับจำเลยที่ 2 เพื่อคุ้มครองความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกรวมถึงความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัยและทรัพย์สิน และมาตรา 877 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ผู้รับประกันภัยจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนดังจะกล่าวต่อไปนี้ คือ (1) เพื่อจำนวนวินาศภัยแท้จริง...” จึงหมายความว่า เมื่อเกิดวินาศภัยขึ้น ผู้รับประกันภัยต้องรับผิดชอบความเสียหายทั้งหมดที่เกิดขึ้นเพื่อจำนวนวินาศภัยอันแท้จริงแต่ไม่เกินจำนวนเงินที่ระบุในกรมธรรม์ กรณีที่โจทก์และจำเลยที่ 1 ทำสัญญาประนีประนอมยอมความทำให้นี้ละเมิดระหว่างโจทก์และจำเลยที่ 1 ระบุเกิดเป็นหนี้ใหม่ตามสัญญาประนีประนอมยอมความตาม ป.พ.พ. มาตรา 850 และ 852 เป็นเรื่องระหว่างโจทก์และจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นคู่สัญญา เมื่อจำเลยที่ 2 ไม่ได้เป็นคู่สัญญาประนีประนอมยอมความกับโจทก์ จำเลยที่ 2 จึงยังต้องรับผิดชอบตามกรมธรรม์ประกันภัยที่มีอยู่ก่อนแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องบังคับให้จำเลยที่ 2 รับผิดชอบค่าเสียหายที่โจทก์ควรได้รับในส่วนที่เหลือ”

ด้วยความเคารพอย่างสูง ผู้เขียนไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาของศาลฎีกาที่นำมาตรา 877 วรรคหนึ่ง (1) มาปรับใช้กับสัญญาประกันภัยรถยนต์ในความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกเรื่องความเสียหายต่อร่างกาย อนามัย เนื่องจากรายละเอียดของมาตรา 877 เป็นลักษณะประกันวินาศภัยโดยทั่วไป ซึ่งน่าจะใช้บังคับกับคู่สัญญาประกันภัยคือผู้รับประกันภัยกับผู้เอาประกันภัยเท่านั้น จะเห็นได้ในมาตรา 877 วรรคหนึ่ง (2) และ (3) ในคำว่า “เพื่อความปลอดภัยอันเกิดแก่ทรัพย์สินซึ่งได้เอาประกันภัยไว้” และ “เพื่อรักษาทรัพย์สินซึ่งเอาประกันภัยไว้ นั้นมิให้วินาศ” ทั้งมาตรา 877 วรรคสอง บัญญัติว่า “อันจำนวนวินาศจริงนั้น ท่านให้ตราค่า ณ สถานที่และในเวลาซึ่งเหตุวินาศภัยนั้นได้เกิดขึ้น” ซึ่งในการคุ้มครองความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกในความเสียหายต่อร่างกาย อนามัย ไม่สามารถตราค่าความเสียหาย ณ สถานที่และในเวลาซึ่งเหตุวินาศภัยได้ ทั้งความรับผิดชอบอันเกิดจากการละเมิดของผู้เอาประกันภัยในการชดเชยค่าสินไหมทดแทนต่อผู้ประสบภัยจะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 438 ที่ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด จากการศึกษาพบว่า ในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ หลักการชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามความเสียหายที่แท้จริงจะต้องเกิดขึ้นแก่ผู้เอาประกันภัยและเป็นภัยที่ระบุไว้ในเงื่อนไขสัญญาประกันภัย จึงจะพิจารณาความรับผิดชอบของผู้รับประกันภัย (Unaitham, T., 1990, p.60) จึงไม่ควรนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 877 วรรคหนึ่ง (1) มาปรับใช้กับสัญญาประกันภัยรถยนต์ในการคุ้มครองความรับผิดชอบต่อผู้ประสบภัย หากนำมาใช้บริษัทรับประกันภัยรถยนต์จะนำหลักการจ่ายค่าเสียหายที่แท้จริงมาปฏิเสธการจ่ายค่ารักษาพยาบาลเพื่อละเมิดให้แก่ผู้ประสบภัย กรณีที่ผู้ประสบภัยได้รับค่ารักษาพยาบาลทางอื่นมาแล้วได้

3. ปัญหาการปราศจากหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายค่ารักษาพยาบาลเพื่อละเมิด กรณีที่ผู้ประสบภัยได้รับค่ารักษาพยาบาลทางอื่นมาก่อนและมาเรียกจากบริษัทรับประกันภัยรถยนต์ เนื่องจากในคดีละเมิดศาลฎีกาพิจารณาให้ผู้ประสบภัยสามารถเรียกค่ารักษาพยาบาลจากผู้ทำละเมิดได้ แม้ผู้ประสบภัยจะได้รับค่ารักษาพยาบาลจากทางอื่นแล้ว และบริษัทรับประกันภัยรถยนต์ควรต้องร่วมรับผิดชอบด้วย แต่สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยได้กำหนดกรอบให้ชัดเจน จึงทำให้บริษัทรับประกันภัยรถยนต์อาจอ้างว่าบริษัทรับประกันภัยอุบัติเหตุ กรมบัญชีกลาง สำนักงานประกันสังคม มีสิทธิเรียกคืนเงินค่ารักษาพยาบาลจากบริษัทรับประกันภัยรถยนต์มาปฏิเสธการจ่ายค่ารักษาพยาบาลเพื่อละเมิดให้แก่ผู้ประสบภัย แต่จากการศึกษาพบว่ากรณีที่ผู้ประสบภัยจะเรียกค่ารักษาพยาบาลเพื่อละเมิดจากบริษัทรับประกันภัยรถยนต์อีกครั้งได้หรือไม่ ต้องพิจารณาว่ามีกฎหมายหรือเงื่อนไขในการเรียกคืนค่ารักษาพยาบาลจากผู้เอาประกันภัยที่ทำละเมิดด้วย เพราะบริษัทรับประกันภัยรถยนต์ต้องร่วมรับผิดชอบกับผู้เอาประกันภัยในจ่ายคืนค่ารักษาพยาบาล ซึ่งแต่ละสิทธิก็มีความแตกต่างกันไป ดังนี้

1) กรณีผู้ประสบภัยจากรถยนต์ใช้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลจากกรมธรรม์ประกันภัย อุบัติเหตุจะมีทั้งแบบมีเงื่อนไขเรียกคืนค่ารักษาพยาบาลที่จ่ายให้ผู้ประสบภัยไปจากผู้ทำละเมิดและแบบไม่มีการเรียกคืนค่ารักษาพยาบาล ขึ้นกับเงื่อนไขผลิตภัณฑ์กรมธรรม์ประกันภัยที่เสนอขาย หากเป็นแบบไม่มีการเรียกคืนค่ารักษาพยาบาลก็จะมีอัตราค่าเบี้ยประกันภัยที่สูง ในขณะที่กรมธรรม์ประกันภัยไม่ได้มีการระบุเงื่อนไขให้ชัดเจนว่ามีการเรียกคืนค่ารักษาพยาบาลจากผู้ทำละเมิดหรือไม่ กฎหมายถือว่าบริษัทรับประกันภัยอุบัติเหตุมีสิทธิเรียกคืนค่ารักษาพยาบาลจากผู้ทำละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 880 วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า “ถ้าความวินาศภัยนั้นได้เกิดขึ้นเพราะการกระทำของบุคคลภายนอกไซ้ ผู้รับประกันภัยได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนไปเป็นจำนวนเพียงใด ผู้รับประกันภัยย่อมเข้ารับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัยและของผู้รับประโยชน์ซึ่งมีต่อบุคคลภายนอกเพียงนั้น”

2) กรณีผู้ประสบภัยจากรถยนต์ใช้สิทธิเบิกจากสวัสดิการของข้าราชการและลูกจ้างประจำจากการศึกษาพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. 2553 ไม่พบพบบัญญัติในการเรียกคืนค่ารักษาพยาบาลจากผู้ทำละเมิดโดยหน่วยงานของรัฐ แต่จากพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. 2553 มาตรา 12 วรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ได้มีการจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลไปแล้ว และปรากฏว่าผู้ที่มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวได้รับค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุละเมิดเป็นค่ารักษาพยาบาลจากบุคคลอื่นในภายหลัง ให้ผู้มีสิทธิส่งคืนเงินเท่ากับจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนที่ได้รับดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด” เท่ากับว่าผู้ประสบภัยมีสิทธิเรียกค่ารักษาพยาบาลจากผู้ทำละเมิดและบริษัทรับประกันภัยรถยนต์ แต่เมื่อได้รับแล้วต้องส่งมอบเงินค่ารักษาพยาบาลคืนแก่กรมบัญชีกลางภายใต้สังกัดกระทรวงการคลังต่อไป

3) กรณีผู้ประสบภัยจากรถยนต์ใช้สิทธิเบิกจากสำนักงานประกันสังคม จะแบ่งวิธีเป็นการจ่ายค่ารักษาพยาบาลเป็น 2 กรณี คือ กรณีผู้ประสบภัยเกิดอุบัติเหตุเพราะทำงานให้นายจ้างจะจ่ายจากกองทุนทดแทนและจะไม่มีมีการเรียกคืนค่ารักษาพยาบาลที่จ่ายให้ผู้ประสบภัยจากผู้ทำละเมิด ตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 มาตรา 7 บัญญัติว่า “การเรียกร้องหรือการได้มาซึ่งสิทธิหรือประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่เป็นการตัดสิทธิหรือประโยชน์ที่ลูกจ้างพึงได้ตามกฎหมาย” ส่วนกรณีผู้ประสบภัยเกิดอุบัติเหตุขณะไม่ได้ทำงานให้นายจ้างจะจ่ายจากกองทุนประกันสังคม หากผู้ประสบภัยถูกทำละเมิดจะมีการเรียกค่ารักษาพยาบาลคืนจากผู้กระทำละเมิด ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2558 โดย “มาตรา 63 บัญญัติว่า ประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยอันมิใช่เนื่องจากการทำงานใน (7) ค่าใช้จ่ายเป็นเงินเบื้องต้นให้แก่ผู้ประกันตนในกรณีผู้ประกันตนได้รับความเสียหายจากการรับบริการทางการแพทย์ เมื่อสำนักงานได้จ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้ประกันตนไปแล้วให้สำนักงานมีสิทธิไล่เบี้ยผู้กระทำความผิดได้”

ข้อเสนอแนะ

การแก้ไขปัญหาการเรียกค่ารักษาพยาบาลเพื่อละเมิดของผู้ประสบภัยในสัญญาประกันภัยรถยนต์กรณีที่บริษัทรับประกันภัยรถยนต์มักจะปฏิเสธการจ่ายค่ารักษาพยาบาลเพื่อละเมิด หากผู้ประสบภัยได้ใช้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลจากกรมธรรม์ประกันภัยอุบัติเหตุ สวัสดิการราชการและลูกจ้างประจำ หรือสำนักงานประกันสังคมมาก่อนแล้ว จากผลการศึกษาวิจัยจึงขอเสนอให้เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยซึ่งเป็นนายทะเบียนอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 มาตรา 29 ออกคำสั่งกำหนดให้แบบ เงื่อนไขกรมธรรม์คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถและกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ระบุว่า “ผู้รับประกันภัยจะต้องขอใช้ค่ารักษาพยาบาลให้แก่ผู้ประสบภัย แม้ผู้ประสบภัยจะใช้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลจากกรมธรรม์ประกันภัยอุบัติเหตุ จากสวัสดิการราชการและลูกจ้างประจำ หรือจากสำนักงานประกันสังคม แต่ผู้ประสบภัยต้องมีหนังสือรับรองจากบริษัทรับประกันภัยอุบัติเหตุ กรมบัญชีกลาง สำนักงานประกันสังคม ว่าสิทธิที่ผู้ประสบภัยเบิกค่ารักษาพยาบาลไปนั้นจะไม่มีการเรียกคืนเงินจากผู้เอาประกันภัยและบริษัทรับประกันภัยรถยนต์ พร้อมรับรองสำเนาใบเสร็จรับเงินค่ารักษาพยาบาลของโรงพยาบาล”

นอกจากนี้ต้องแก้ไขประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีจ่าย และระยะเวลาการจ่ายค่าสินไหมทดแทน นอกเหนือจากค่าเสียหายเบื้องต้น ซึ่งปัจจุบันการควบคุมดูแลธุรกิจประกันภัยได้เปลี่ยนจากกระทรวงพาณิชย์มาเป็นกระทรวงการคลัง ดังนั้น หากมีการแก้ไขประกาศจะออกในนามของประกาศกระทรวงการคลัง โดยระบุให้ชัดเจนว่า “ในการจ่ายค่ารักษาพยาบาลเพื่อละเมิดให้จ่ายตามความเสียหายที่แท้จริง แต่ไม่หมายความรวมสิทธิหรือสวัสดิการที่ผู้ประสบภัยได้รับค่ารักษาพยาบาลก่อนมีการเรียกจากบริษัท

รับประกันภัย หากผู้ประสบภัยมีการเบิกค่ารักษาพยาบาลจากสิทธิและสวัสดิการอื่นก่อนแล้ว มีสิทธิใช้สำเนาใบเสร็จรับเงินจากโรงพยาบาลและสำเนาใบรับรองแพทย์”

References

- Supavech, U. (2008). **Description of Civil and Commercial Law on Insurance**. Bangkok : Bhannakij 1991.
- Unaitham, T. (1990). **Compensation of Insurance contract**. Law Thesis Master degree Thammasat University.